SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятайте про Україну!

VOL. 30. JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, DECEMBER 6, 1989 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СВОБОДА, СЕРЕДА, 6-го ГРУДНЯ 1989 Ч. 230. РІК XCVI

В УКРАЇНІ ПОЧАЛАСЬ ПЕРЕДВИБОРЧА КАМПАНІЯ

Київ (УАП). — У п'ятницю, 3-го листопада, тут в районі центрального республіканського стадіону відбувся мітинг громадськости на тему: „Через демократичні вибори — до демократичної держави".

Мітинг, в якому взяло участь біля 25,000 осіб, організував НРУП, як підкреслює представник секретаріяту НРУП Петро Кагуй. Саме цією акцією почав свою передвиборчу кампанію НРУП.

Виступало багато представників НРУП — Михайло Горинь, від УГС — Олесь Шевченко, від СНУМ — Дмитро Корчинський, а також Юрій Бадзьо.

Зачитано Маніфест Руху. Майже всі питання торкалися передвиборчої кампанії. Виступив Дмитро Поїзд голова Правничої комісії при НРУП.

Надійшла інформація про те, що в Червонограді греко-католикам передано одну церкву.

У Донецькому засновано вільні профспілки

Варшава (УАП). — У неділю, 26-го листопада, у Донецькому відбулися установчі збори незалежної громадської організації Вільні Профспілки.

Визначено склад регіональної Ради. Головою міського комітету організації обрано шахтаря Володимира Сітмасова, який водночас є головою страйкового комітету шахти імени газети „Соціялістичний Донбас". Заступником голови обрано Олексія Кудряшова.

В роботі установчих зборів взяли участь представники НРУП, „Меморіялу" та інших незалежних громадських організацій.

„Вільні профспілки створено з метою реальної підтримки трудівників і для заміни офіційних профспілок.

Слід також підкреслити, що Донецькі регіональні вільні профспілки є філією Всесоюзної асоціяції, яка носить подібну назву і яку створено 1978 року Володимиром Клебановим, Віктором Лучковим і Анатолієм Поздняковим.

Д-р В. Мороз доповідав в Кольорадо і Вайомінгу

З кінцем жовтня цього року д-р Валентин Мороз виступив з доповідями на тему „Союз чи роз'єднання? Нації в Совєтському Союзі і їх боротьба за свободу і незалежність". Виступи відбулися в Денверському університеті, університеті Кольорадо у Боулдері, Кольорадському стейтовому університеті Форт Коллінс, і Вайомінг університеті в Ларамі.

Прелегент на підставі історичних фактів подав чітку аналізу сьогочасних подій, проблем майбутнього СССР та ролю вільної України в світі.

Питання та відповіді після доповідей, в яких взяли участь професори, студенти та журналісти, були змістовні та на високому рівні.

Численні відгуки в місцевих газетах та радіо свідчать про конечність і варість подібних доповідей в неукраїнських скупченнях.

Поїздки д-ра В. Мороза організував проф. Євген Петрівський з Кольорадського університету.

СВЯТОЧНИЙ ПОЛУДЕНОК

Ню Йорк. — 64-ий Відділ Союзу Українок Америки влаштовує, святочний полуденок з нагоди 35-ліття свого заснування, який відбудеться в неділю, 17-го грудня ц.р., о 2-ій год. по полудні в залі Українського Народного Дому, 142 Друга аве. Передбачена присутність гості зі Львова Ольги Горинь. Вступ — 25 дол. від особи. Зголошення слати до 10-го грудня на адресу: Марія Даниш, 236, 5-та вул. Схід, Ню Йорк, Н. Й. 10003.

ЗВЕРНЕННЯ

Нав'язуючи до нашого попереднього звернення у „Свободі" з 24-го листопада ц.р., хочемо нагадати, що 2-га Крайова Конвенція УАКРади, що відбулася 21-22-го жовтня 1989 року, винесла ряд резолюцій, виконання яких доручила Екзекутиві УАКР.

Однією із цих резолюцій є допомога українському народові у його важких змаганнях за національне самоствердження та за відновлення народоправної державної форми — УНР. В обличчі найновіших подій в Україні, а саме в наслідок Установчих зборів Народного Руху України за Перебудову (НРУП), що відбулися в Києві 8-10-го вересня ц.р., громадської організації, що об'єднала всі національно свідомі й діючі товариства в Україні, такі як Спілка Письменників України, Українська Гельсінська Спілка, Т-во „Меморіял", Т-во Української Мови ім. Т.Шевченка, „Зелений Світ" та багато інших політичних культурних і екологічних товариств, Конвенція УАКР закликає створити Всегромадський комітет, який провів би збірку фондів на поміч Україні. Конвенція запропонувала створити ядро такого комітету, проголосити про це в пресі і поширити його на дійсно загально громадській базі та покликати до життя Контрольну комісію для нагляду над розподілом зібраних фондів.

Виконуючи цю постанову Конвенції і на заклик представників України, зокрема голови Київської регіональної НРУП, члена з'їзду народних депутатів СССР, Володимира Яворівського, Екзекутива УАКРади запрошує усі громадські організації делегувати своїх представників, а також діячів-членів нашої спільноти на установчі збори для створення Всегромадського комітету для збіркової кампанії фондів на поміч Україні.

Сходини відбудуться у неділю, 10-го грудня ц.р., в Ню Йорку, в приміщенні НТШ, 63 Четверта авеню, о год. 1:30 по полудні.

Нехай не буде поміж нами ані одної особи чи організації, яка б не відгукнулася допомогти на поклик України у її вирішальний час.

Екзекутива УАКР

В ТОРОНТО ВІДБУЛАСЯ ПЛАСТОВА КОНФЕРЕНЦІЯ

Торонто. — Тут в Пластовому Домі відбулася в днях 23-26-го листопада ц.р. конференція голів і представників Крайових Пластових Старшин у вільному світі і сесія Пластового Конґресу, присвячена питанню „Україна і Пласт". В конференції, яку підготовила Головна Пластова Булава, взяли участь голови КПС в Канаді і ЗСА пл. сен. Орест Джулинський і Ольга Кузьмович, голова КПРади у Великобританії пл. сен. Ярослав Гаврих і заступник голови КПС пл. сен. Іван Кулик та представниця КПС в Німеччині, референт ка УСП ст. пл. Оксана Чорній, як теж численні представники з Канади і ЗСА та члени ГПБулави.

В першому дні відбулося пленарне засідання ГПБ з представниками поодиноких країн, а три дальші дні посвячено всеціло питанню нових подій в Україні та спроб заснування там пластової організації, як також способів допомоги Україні пластовими організаціями, які існують у шістьох країнах вільного світу.

Конференція була поділена на п'ять окремих сесій, в яких першою темою була Україна сьогодні. В другій обговорено події в Україні, вплив їх на діяспору і питання чи пластуни готові дати Україні потрібну допомогу. В третій сесії головною темою був Пласт сьогодні, де зроблено аналізу стану Пласту на сьогоднішній день та звітовано акції пластунів у допомозі сучасній Україні. У сесії четвертій п.н. „Пласт завтра" обговорено потрібні зміни у Пласті і можливості організаційної перебудови, як також посилення пластової програми у відношенні до подій в Україні. В неділю, 26-го листопада ц.р., на заключній сесії зроблено підсумки і рекомендації, які передано до Головної Булави для остаточного вирішення.

Програма конференції була незвичайно багата із численними прелеґентами, провадив її вміло і справно голова Дослідчо-плянувальної комісії пл. сен. Юрій Слюсарчук, а програму підготовила пл.сен. Лариса Онишкевич.

Учасники Конференції мали честь вітати між собою щойно прибулого до Канади відомого літературознавця і поета Євгена Сверстюка, члена НРУП, який виступав на першому з'їзді із доповіддю. В безпосередній розмові пластові провідники могли познайомитися з Є. Сверстюком, а на прощання голова ГПБ пл. сен. Орест Гаврилюк прийняв гостеві пластову лелійку. Увечорі першого дня конференції учасники з цікавістю оглядали монтаж відеофільмів з останніх подій в Україні, який підготовив пл. сен. Петро Содоль. Зокрема цікаві були фільми із перебігу з'їзду НРУП і провідного від довгих років Листопадового свята у Львові.

У суботу, 25-го листопада відбулася спільна вечеря усіх учасників конференції з провідними членами громадського життя в Торонто. Вечорою вела ст. пл. Христя Мацьв, а темою була справа НРУП і інших акцій в Україні. Там присутні довідалися про створення в Канаді Товариства

(Закінчення на стор. 3)

ВІДБУЛАСЯ ЗУСТРІЧ КЕРІВНИКІВ КРАЇН НАТО

Брюссель, Бельгія. — У понеділок, 4-го грудня, тут відбулася зустріч керівників держав, що входять у Північно-Атлантичний Оборонний Союз (НАТО). Президент ЗСА Джордж Буш інформував союзників про підсумки дводенних переговорів з президентом СССР Міхаїлом Горбачовим.

Зустріч відбулася за закритими дверима, однак після її закінчення міністер закордонних справ Голляндії Ганс ван ден Брек повідомив журналістів, що голови держав-надпотуг у принципі договорилися про проведення вдіті наступного року конференції у Відні, на якій буде підписана угода про радикальне зменшення звичайних видів озброєнь в Европі.

Виступаючи пізніше на пресовій конференції, Буш заявив, що, не зважаючи на ряд ускладнень, що виникли під час його переговорів з Горбачовим, особисто він (Буш) впевнений в зацікавленні совєтського лідера до проведення реформ у Східній Европі і в самому Совєтському Союзі.

На запитання про конкретні підсумки зустрічі Буш відповів, що він ознайомився з поглядами Горбачова,а той, в свою чергу, дістав уявлення про американську позицію. За словами Буша, Горбачов був дуже серйозний і чудово поінформований. При обговоренні найширшого кола справ совєтський керівник не користувався ніякими записами.

Буш заявив також, що канцлер Західньої Німеччини Гельмут Коль з розумінням поставився до американської позиції, яка заключається в тому, що об'єднання Німеччини повинно бути поступовим і поетапним. Буш повторив чотири пункти американської програми:

- Об'єднання повинно відбутися в результаті вільного волевиявлення німецького народу без постороннього вмішування і без попередніх вказівок на те, в якій формі це об'єднання відбудеться;
- Об'єднання ніяк не повинно відбитися на приналежності Німеччини до НАТО і Европейської Економічної Спільноти;
- Кроки в напрямі об'єднання повинні мати мирний і поетапний характер;
- Гельсінкські договори, що стосуються післявоєнних кордонів в Европі, повинні дотримуватися, а будь-які зміни можуть відбутися лише на договірній основі.

Буш заявив, що його ставлення до Горбачова за останній рік дуже змінилося. Президент, зокрема, відзначив розсудливість совєтського керівника в світлі останніх подій у Східній Европі. Разом з тим Буш заявив, що західній військовий союз повинен залишатися сильним і що американські війська будуть перебувати в Европі так довго, скільки цього побажають зацікавлені держави.

В АМЕРИЦІ

ПОЧИНАЄ РЕАЛІЗУВАТИСЯ 12-річний плян побудови 80,000 нових помешкань у Ню Йорку, який проголосив вже три роки тому колишній посадник міста Едвард Кач. Вже закінчено реконструкцію 3,000 помешкань у найбідніших дільницях міста, наступні 13,000 знаходяться у стадії розбудови. Це є найбільша муніципальна програма в країні за останні 20 років. До 1993 року у місті буде відновлено та побудовано майже 47,000 помешкань, рент не буде перевищувати 500-600 дол. за місяць. Згідно з програмою, залишені будинки продаються за один долар групам або поодиноким будівельникам, які отримують субсидії від міста у формі 1-відсоткової позички. Відбудова одного двокімнатного помешкання в середньому коштує 65,000 дол., місто субсидує 38,000 дол. Переважна більшість помешкань призначена для бездомних, людей на велфер та сімей, річний дохід яких менший від 19,000 дол.

ПРОДУЦЕНТИ, ВЛАСНИКИ ТЕАТРІВ та профспілки обговорюють плян зменшення цін на квитки театральних вистав на Бродвею в Ню Йорку, що дасть серйозним виставам більше шансів на успіх. Згідно з цим пляном, три основні власники театрів на Бродвею — Шуберт і Нідерландер організації та Джужамсин театри, мали б визначити по одному театрові, де найдорожчі квитки коштуватимуть 24 дол., як вислід зменшення платні робітникам театрів в середньому на 25 відсотків. Сьогоднішня ціна квитків на немузичні вистави на Бродвею досягає 40 дол. На думку продуцентів неуспіх багатьох драматичних вистав пояснюється коштовністю квитків. Розмови щодо зменшення ціни квитків провадяться вже понад рік, кінцеве рішення очікується в половині грудня.

УПРАВЛІННЯ ХАРЧАМИ і ліками, федеральна агенція відповідальна за якість і безпеку харчів, ліків і косметики, із все більшим зростанням відповідальности відчуває велику нестачу працівників. Адміністрація Рональда Реґена намагалася обмежити поле діяльности цієї агенції, але у висліді промисловість, споживачі та Конґрес вимагають посилення впливу Управління харчами і ліками. У 1979 році кількість працівників агенції зменшилась з 8,000 на 7,500, з яких 400 осіб працює над АІДС, хворобою, про яку ще десять років тому не було відомо. Крім того, 675 працівників працює над 24-ма новими законами, які були введені після 1980 року. До нових обов'язків Управління харчами і ліками долучилася реґуляція біотехнологічної індустрії.

У СВОЄМУ ЗВІТІ З інспекції нуклеарних підприємств і лябораторій Конґресова комісія повідомляє про недостатню контролю та охорону Ловренс Ливермор лябораторії нуклеарної зброї Каліфорнійського університету. В наслідок недогляду з лябораторії зникло 4,5 фунти плутонія, якого, за словами Едварда МекКалума, директора Департаменту енергетики, вистачить для однієї атомової бомби. У звіті вказано, що із усіх 26 підприємств і лябораторій нуклеарної зброї, Ливермор має найбільше недоліків, що спричинили дуже серйозні шкоди.

ДЕМОГРАФИ ПОВІДОМЛЯЮТЬ, що в останніх роках в країні спостерігається зростання міґрації бідного населення неґритянського походження із великих міст на їх околиці. На прикладі Чикаго, професор соціології Чикагського університету, Вілліям Вілсон, пояснює це явище тим, що неґри вже не мають стільки можливостей, не мають безпеки у містах, де процвітає злочинність, наркоманія і безробіття. Середня кляса та професіонали неґритянського походження почали вибіжджали з міст вже 20 років тому. Теперішня міґрація бідного прошарку неґритянського населення є скоріше втечею від небезпечних умов життя. Міґрація безробітних неґрів з Чикаго викликала зріст сімей на велфер у Висконсині на 30 відсотків, що в середньому коштує 129 міл. дол. на рік. За останні три роки кількість сімей на велфер у Висконсині зросла на 21,000.

УКРАЇНСЬКІ КАТОЛИЦЬКІ ЦЕРКВИ МАЮТЬ ПРАВО РЕЄСТРУВАТИСЯ

Джерзі Сіті, Н. Дж. (О.К.) — Останні дні примусили навіть „Ню Йорк Таймс" посвятити більше як звичайно місця українським проблемам у зв'язку з відвідинами Міхаїла Горбачова у Папи Івана Павла II.

І так в числі з суботи 2-го грудня ц.р. появилася стаття спеціяльного кореспондента „Ню Йорк Таймс" Білла Келлера, який інформує, що вірні УКЦ в Україні повідомили 1-го грудня ц.р. про заходи для реєстрації своєї церкви. Він відбув телефонічну розмову з Іваном Гелем, одним із речників УКЦ у Львові, який сказав, що дозвіл уряду на реєстрацію УКЦ не каже, що станеться з усіми церквами та усім добром УКЦ, яке насильно відібрано після 1946 року. Він також заявив, що українці-католики будуть домагатися не лише повної легалізації УКЦ, але також уневажнення „синоду" з 1946 року, яким УКЦ включено до Російської Православної Церкви.

І.Гель поінформував американського кореспондента, що львівська телевізійна станція подала ще у вівторок, 28-го листопада рішення визнати парафії УКЦ і його повторила місцева преса за підписом місцевого представника комітету для релігійних справ. Це рішення підтвердило агентство Ассошейтед Пресс за словами Миколая Колесника з комітету для релігійних справ України. В часі Служби Божої в неділю, 26-го листопада, у Преображенській церкві у Львові священик і вірні рішили повернутися до католицької віри, — пише американський кореспондент, — а вірні день і ніч перебувають у церкві, щоб її їм не відібрали. Далі Б. Келлер передає історію УКЦ в Україні і опозицію Російської Православної Церкви до легалізації УКЦ.

В числі за неділю, 3-го грудня ц.р., „Ню Йорк Таймс" подав кореспонденцію з Риму свого постійного дописувача Клайда Гейбермена, в якій він інформує, що Кардинал УКЦ Мирослав Любачівський закликає окремим письмом своїх вірних в Україні реєструвати церкви та домагатися звороту усіх дібр УКЦ, які насильно їй відібрано та віддано Російській Православній Церкві.

В інтерв'ю, яке Патріярх Любачівський дав кореспондентові „Ню Йорк Таймсу" він висловив надію, що його вірні переберуть церкви, які раніше належали до УКЦ і заперечив буцімто перебрання церков мали б відбуватися насильно, як підозріває православний митрополит Ювеналій, що перебуває у Римі.

К. Гейбермен підкреслює у своєму репортажі, що сподівання представників УКЦ в Римі є дуже оптимістичні на підставі повідомлення з України, що там УКЦерква буде мати рівні права з іншими церквами та що питання УКЦ було порушене в часі історичних відвідин М. Горбачова з Папою. Хоча після відвідин не було подано до відома, що УКЦ вповні признана в Україні, однак Кардинал М. Любачівський вірить, що М. Горбачов обіцяв релігійну свободу усім католикам в СССР. В іншому випадку, — сказав Кардинал американському журналістові, — ніколи Папа Іван Павло II не був би погодився на відкриті стосунки з Кремлем. К. Гейбермен підкреслює, що таке розв'язання питання легалізації УКЦ може довести до одвертого конфлікту з РПЦ, яка є проти зміни інсуючого стану, бо вона може втратити загарбані добра. Кардинал М. Любачівський сказав, що біля 80 церков в Україні заявило свій поворот до католицької віри.

У наслідок подій останніх днів в „Ню Йорк Таймс" з датою понеділка 4-го грудня ц.р. появився довгий та вичерпний репортаж Кевін Сака про українців в Ню Йорку, де він із іншими репортерами був на Богослужбі в УКЦ св. Юра в неділю, 3-го грудня ц.р. Про сподівання українців-католиків говорив у своїй проповіді парох церкви св. Юра о.Патрикій Пащак, ЧСВВ, а його слова з уваги на репортерів перекладено на англійську мову. Репортер цитує слова о. П. Пащака про радість і надію, яка вперше від чотирьох десятиріч запанувала поміж усіма вірними УКЦ в ЗСА. Цю саму радість висловлювали в недільних Богослужбах також пароху інших українських католицьких церков в Ню Йорку, але о. Олександер Гавкалюк, парох церкви св. Хреста в Квінсі, заявив журналістові що треба бути обережним тому що „комуністи не завжди роблять те, що обіцяють". Таку обережність у спільній радості висловили також о. П. Пащак і.парох церкви св. Івана у Віппані о. Осип Панасюк. Далі репортер „Ню Йорк Таймсу" подає ще раз історію УКЦ в Україні, вияснюючи, що масова еміґрація українців до ЗСА, яка тепер нараховує понад мільйон осіб, була у великій мірі спричинена переслідуванням українців-католиків в СССР і заборoною релігійних практик.

Він зробив теж довше інтерв'ю з о. А. Гавкалюком та з емеритованим інженером Богданом Зарицьким, який приїхав сюди з України на відвідини, і його братанчем Юрієм Зарицьким. К. Сака інформує читачів свого щоденника, що в Ню Йорку є сім українських католицьких церков, з яких найбільшою є церква св. Юра у Мангеттені. Репортаж вміщує також велику світлину о. П.Пащака на тлі іконостасу церкви св. Юра.

У СВІТІ

БУНТ ФІЛІППІНСЬКИХ ВІЙСЬКОВИКІВ придушено після триденних боїв, є сотні вбитих та багато поранених серед цивільного населення та війська. Уряд Філіппін зробив цю офіційну заяву, але одночасно ще 500 вояків повстанців сильно трималися на своїх позиціях у фінансовому дистрикті Манілі. Все ж таки, як стверджують присутні на місці кореспонденти засобів масової інформації, урядові війська мають ситуацію під контролею. Військовики своїм бунтом хотіли привернути увагу громадськости і політичного світу до важливости їхніх закидів президентові Коразон Акіно про неспроможність уряду придушити комуністичні бунти, зріст корупції серед її уряду та родини, як і загального поганого керівництва справами країни. Все це дуже на руку урядові Філіппін, зокрема тепер, коли робітничі профспілки погрожують страйками, а опити про вміння К. Акіно давати собі раду з комплікаціями в державі падають вниз.

НОВООБРАНИЙ ПРЕМ'ЄР-МІНІСТЕР Індії В.П.Сінґ — це 58-літній економіст і політик, який прийшов на місце Раджива Ґанді та має за завдання в кількох наступних днях оформити новий уряд, який зуміє би звести разом ліві та праві партії країни. В.П. Сінґ, який очолив Народний фронт, де домінує його партія Джанта Даль, буде провідником уряду меншости, першого за десять років, що не буде контрольований Конґресовою партією Р. Ґанді, яка займала провідне становище впродовж 42-ох років відколи Індія стала незалежною державою.

Українці зустрічались з Л. Валенсою в Чикаго

Чикаго (В.В.). — У своїй блискавичній поїздці по Америці за неділий тиждень, провідник „Солідарності" Лех Валенса зупинився на один день у Чикаго, цьому другому по Варшаві за числом скупчення поляків у світі. У суботу, 18-го листопада, був холодний день, але його розігріла американська „Польонія" своїм ентузіястичним привітанням справжнього речника сучасної Польщі та виявом сильного прив'язання до країни батьків і дідів.

У жовтні мав приїхати до Чикаго Кардинал Ґлемп, але у зв'язку з відомою аферою довкола монастиря Кармелітoк в Освєнцімі і реакцією американських жидів на заяву кардинала, він відкликав цю поїздку. Мабуть тому повінь симпатій подвійно вилилася на електромонтера з Ґданська.

Вранці тієї суботи, коли в Чикаго температура впала нижче зера, представники місцевої „Польонії" зібралися за окремими запрошеннями в готелі Інтерконтинентал Форум на зустріч з Валенсою. Було там близько 400 осіб, репрезентантів польських установ та організацій. Запрошено також представників інших східньоевропейських народів та жидів, як також американців непольського походження, головно з професійного та бизнесового світу. Були присутніми також американські політики польського походження. Валенсу супроводило понад десяток діячів „Солідарности", серед яких були експерти у різних питаннях профспілкової й політичної діяльности.

Привітав Валенсу новий президент Польсько-американського конґресу — Н. Москаль, а частиною програми керував його заступник Казімєж Лукомський. Представлено ряд промисловців і бизнесменів, які вже дали допомогу потребуючій Польщі в харчах, ліках та фабричному устаткуванні. Представник Мишиґанського пенсійного фонду зголосив готовість закупити на 10 міл. дол. польських державних бондів, що мають бути розписані. Також іллинойська леґіслятура прийняла закон, що цей стейт закупить тих же бондів на 15 міл. дол. Губернатор Томсон додатково оголосив в час полуденку, що стейт Іллиной бажає відкрити у Варшаві торговельне представництво.

Окреме слово на зустрічі мав представник жидів, що хвалив Валенсу й визвольні процеси в Польщі, ніби затушовуючи деякі неприємні висловлювання жидівських речників про „атавістичний польський антисемітизм". Йому віддячився Валенса, підкресливши, що жиди понесли найбільші втрати від нацизму, а поляки були щойно другою жертвою.

Представивши кільканадцятьох представників східньоевропейських народів, представник попросив проф Василя Маркуся сказати коротке слово від народів, що ділили і ділять долю Польщі під комунізмом. Промовець привітав Валенсу і „Солідарність" з успіхом „безкровної революції" в Польщі й зазначив, що це було сигналом до ланцюгової реакції в інших східньоевропейських країнах. Той голос відбився сильним відгомоном у Прибалтиці та збудив і східних сусідів Польщі — українців та білорусів. Страйки в Ґданську і творення незалежних профспілок натхнули шахтарів у Донбасі, які подають руку „солідарностівим" польським товаришам. Польська Церква, як також інтелектуальний фермент, перегукуються з боротьбою за справжню перебудову і демократизацію в Совєтському Союзі та окремих республіках. Бар'єри заслон і мурів знижують і треба сподіватися, що незабаром прийде до зформування справжньої вільної і цілої Европи, включно з усіма східньоевропейськими націями.

Особисто ще дякував Л. Валенсі український промовець за підтримку кандидата до сойму з листи „Солідарности" українця д-ра Володимира Мокрого, що покищо як єдиний речник представляє там не лише українців, але й інші національні меншості в Польщі.

(Закінчення на стор. 4)

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінґтоні: (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс)

Subscription 1 year — $40.00 6 months — $22.00, 3 months — $12.00
UNA members 1 year — $15.00 Change of address — $1.00 Make check or money order payable to "Svoboda"

Postmaster: Send address changes to
Svoboda 30 Montgomery Street Jersey City N.J. 07302
Tel. (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00
Чеки і money orders виставляти на "Svoboda"

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Сталінізм ще в Румунії

Після того, як по п'яти комуністичних сателітських державах покотилася мирна революція, яка все ще не завершилась, єдиною країною, яка не визнає реформ, залишилася Румунія. 23-го листопада ц.р. відбувся у Букарешті XIV конґрес румунської Компартії, який „одноголосно" обрав 71-літнього Ніколае Чаушеску знову на президента. Він займає цей пост, який об'єднує і головство у партії, 24 роки. Щоби заґарантувати собі льояльність найближчого оточення — він призначив на найвищі партійно-державні пости свою дружину, брата і свого сина. Ніколае Чаушеску зберігає диктаторсько-авторитарний режим і спирається на сильний явний і тайний поліційний апарат, який не цурається сталінських методів. Люди застрашені і тримаються здалека від закордонних туристів. Смільчаків, які зважуються якимось способом критикувати режим, чекає найнижча кара — домашній арешт, але здебільшого вони арештовані і суджені каптуровим судом. Масово покарано учасників страйку у другому після Букарешту найбільшому місті Брасов. Деякі арештовані безслідно зникли. „Ню Йорк Таймс" з 24-го листопада ц.р. приніс обширний допис свого кореспондента з Букарешту під багатомовним заголовком: „У Румунії страх все ще більший, як надія". Чаушеску хвалиться, що його Комуністична партія — найсильніша в цілій Евразії, бо має 3,800,000 членів. Але це дуже непевні партійці, бо більшість їх вписались до партії не з ідейних, а виключно лиш із матеріяльних причин. У Болгарії — велика харчова скрута і партійці дістають вищі приділи харчів. Нема ще явних демонстрацій, нема підпільних видань, нема нелеґальних організацій.

Але невдоволення проявляється втечею людей до сусідньої Мадярщини. Саме в минулому тижні вся західня преса розписалася про втечу румунської гімнастки Надії Команечі, яка на Олімпійських Ігрищах у 1976 році, як 14-річна дівчина, отримала три золоті медалі. Втекла вона разом із шести іншими жінками після того, як відмовили їй видати пашпорт і візу на виїзд закордон. За газетними вістками — мадярський уряд обіцяв їй всебічну допомогу, але вона виїхала вже до Австрії. В минулих кількох місяцях втекли тисячі румунів. Це особливий удар по амбіції Чаушеску — збільшити 23-мільйонове населення Румунії протягом найближчих десяти літ до 30 мільйонів. Тому в Румунії заборонені аборти й жінки у зрілому віці мусять піддаватися лікарській опіці. Мимохіть пригадується що в Індії і Китаї існує заборона подружжю мати більше, як двоє дітей і жінок, які втретє завагітніють, піддають примусовому абортові.

Втримується Чаушеску так довго при владі, може завдяки комбінації терору і патріотичної пропаґанди. Чаушеску, як і юґославський комуністичний вождь Йосиф Тіто — відмовився достосувати державний бюджет до совєтських п'ятирічок і натаврував збройну інтервенцію у Чехо-Словаччині 1968 року. Чаушеску застеріг собі незалежність від Москви у ділянці закордонної політики і тими своїми протимосковськими ходами осягнув добрі зв'язки зі Заходом. Але вони зіпсувалися в останніх роках-місяцях, коли він вороже поставився до свободолюбних рухів в інших сателітних країнах. Тепер Румунія зберігає приязні зв'язки тільки з Кубою, Китаєм і Північною Кореєю.

Західні коментатори не ворожать Чаушеску довгого правління. Його слабістю є згаданий непотизм — обсаджувати керівні становища членами своєї родини, і неповажне замилування у титулах. Він оточується підхлібниками і ласо ковтає найбільш нісенітні компліменти. Не цурається прирівнювання себе до Бога, він уважає, що є „генієм" і „тираном". Кольоритна постать і зручний грач, який, наприклад, зумів — коштом життєвого стандарту населення — сплачувати 20-більйоновий державний борг. Але вся його жадоба, віра в силу багнетів і зберігання у дисципліні партійну верхівку — все воно непевне, крихке. Защеплений десятиліттями страх — може щезнути, як це сталося в самому СССР, у Прибалтиці і у всіх інших п'яти сателітних країнах. Румунія подобає тепер на острів серед бурхливого моря. Чаушеску з його титуломанією і вірою у силу терору прирівнюють до римського монарха Нерона. Перед Нероном дрижала римська імперія, але прийшов час і сенат у Римі засудив його на смерть і він згинув під час утечі з Риму. Під кінець XX сторіччя нема місця на червоно помальованих Неронів.

Михайло Кучер

ОСВЄНЦІМ — ЧИ ЦІЛА ПРАВДА БУЛА СКАЗАНА?

Досі це була аксіома, викарбувана на камені. В цьому таборі смерті загинуло чотири мільйони людей з рук нацистів. Але Єгуда Бауер, один з чолових істориків голокосту, публічно сказав, що справжня кількість жертв Освєнціму наполовину менша. Отже загинуло біля двох мільйонів людей.

Єгуда Бауер — директор відділу студій голокосту в гебрейському університеті Єрусалиму і в інституті студій сучасного жидівства. Підстава такого твердження Бауера досить переконлива — історик має казати правду, позбавлену емоцій біжучого дня. Перебільшення кількости жертв Освєнціму тільки дає зброю твердженню, що голокосту взагалі не було.

Якщо в Освєнцімі загинуло чотири мільйони людей і до того числа додати жертви в інших таборах, то загальна цифра жертв голокосту буде шість мільйонів людей. Цю кількість прийнято вважати більш менш правильною.

Справа справжньої кількости жертв Освєнціму виринула на поверхню у зв'язку із перебуванням жіночого монастиря Кармеліток на території колишнього табору. Тоді почато називати кількість жидівських жертв на 2.5 млн і 1.5 млн жертв інших національностей, здебільшого поляків.

У жовтні ц. р. Бауер у статті газети „Джерузалем Пост" назвав згадані вище дані фальшивими, „запатентованою брехнею", себто такими, які не прийнято заперечувати.

Притому Бауер покликався на французького жидівського історика Юрія Веллера, який назвав цифру 1.6 млн людей заґазованих, або іншим способом знищених у Освєнцімі. З того 1,35 млн були жиди, 83,000 поляки, 20,000 циганів і 12,000 совєтських військових полонених.

Дальших 150,000 були в Освєнцімі, але пізніше їх перевезли в інші місця, де більшість їх загинула. Це була польська інтеліґенція, яку Гітлер завзявся винищити. Вона могла стати ембріоном початку спротиву його політиці.

Стаття Бауера в ізраїльській пресі викликала зрозумілий переполох і спротив. Його питають пощо зменшувати кількість жидів знищених в Освєнцімі?

Відповідаючи на такі питання-закиди, Бауер гаряче боронить право і обов'язок історика казати правду.

У своєму запереченні старих відомостей кількости жертв Освєнціму Бауер знайшов союзника в особі Ізраїля Ґутмана, редактора Енциклопедії голокосту. Ґутман був командиром жидівського підземного спротиву в Освєнцімі.

Бауер далі каже, що занадто великі цифри жидівських жертв, емоційно перебільшених, дають можливість заперечувати існування голокосту взагалі. А правдиві відомості про кількість жертв голокосту скривають слід від жидівської діяспори і від населення Ізраїля.

Польський комуністичний режим і польські націоналісти також давали більші цифри жидівських і польських жертв у своїх політичних цілях. Інколи польські жертви дорівнювано навіть жидівським.

Бауер не має наміру поменшувати кількість польських жертв від нацистського терору. В Польщі нацисти провадили селективний, але масовий терор над тими, хто противився. Тому нацисти в першу чергу нищили польську інтеліґенцію, а німці завзялися знищити цілий жидівський народ.

Досить довго жидівські організації уникали займати становища до кількости жертв Освєнціму.

Елан Штаєнберґ, директор Світового жидівського конґресу, також взяв голос у справі жіночого монастиря Кармеліток на території колишнього табору Освєнціму. Він признав, що довший час жидівські вчені визнавали число жертв перебільшеним. Одначе постійне повторення неправдивих побільшених цифр викликало враження, що вони правдиві. Мільйонова статистика має гіпнотизуючий вплив і виключає критику.

До леґенди належить пропаґанда жидів, що всі християни були „проти нас" — жидів за голокосту". „Нонсенс просто нонсенс" — твердить Бауер. У цілому ряді країн місцеве населення спасало якусь кількість жидівського населення, загроженого нацистами і, наражeнням на смерть власного життя. Також ненормально приписувати кожен антисемітизм після голокосту нацистами. Аналогії бувають небезпечні своїми

(Закінчення на стор. 3)

Володимир Баран

Кантата А. Гнатишина „Рука Івана Дамаскина" в Дітройті

В непинній струї музичних композицій Андрій Гнатишин, найбільш плідний сучасний композитор церковної музики, ще в 1976 році, зворушений глибокою релігійністю поеми Івана Франка „Рука Івана Дамаскина" скомпонував до неї музику, спаюючи з нею текст в твір програмового стилю у формі кантати.

Композиція, яка вимагає великого хору та оркестри, в сучасних життєвих обставинах композитора не могла бути виявленою нашій громаді. Хоча створена у Відні, місті, де композитор живе від 1930 року, кантата ця дочекалася своєї прем'єри в Дітройті в 1989 році.

А сталося це завдяки ініціятиві покійного о. Йосифа Шарого. Людина високої інтеліґенції, ерудит, любитель музики, о. Шарий, на посвячення нової церкви в одному з передмість Чикаґо, де він є парохом, нав'язав контакт з композитором А. Гнатишином на суґестію свого диріґента Ю. Позняка і замовив у нього нову Службу Божу. На урочисте посвячення церкви прибув з Відня сам композитор і диригував хором, який співав його нову Службу Божу. Дружній зв'язок між священиком і композитором вдержувався дальше. Коли о. Шарий довідався, що готова кантата вже роки чекає на впровадження в світ, він, все повний енерґії та ініціятиви, знайшов хор, іменно хор Скулкреф коледжу, який ентузіястично погодився вивчити цю композицію і відспівати її в мові оригіналу. 70-членний хор, який втішається знаменитою репутацією, з енерґійним досвідченим диріґентом, був запорукою успішного завершення цього задуму.

На день концерту прибув з Відня проф. А. Гнатишин разом з дочкою Любою. Місцем концерту була католицька церква св. Марії, одна з найкращих церков в Дітройті, яка початково охоплювала німецьку громаду. Болючим став факт, що заледве пару тижнів перед концертом його ініціятор о. Шарий помер нагло. Його діло перебрав на себе о. декан Іван Лазар і вже під його проводом доведено цей задум до тріюмфального кінця. Бо успіх був великий і під оглядом мистецьким і пропаґандивним. Українська громада в великому числі прибула на концерт, участь американського хору притягнула багато неукраїнської публіки.

Концерт почався привітальним словом д-р Павла Джуля, голови Українського Католицького Комітету Тисячоліття, який привітав композитора та усіх присутніх. Для поширення програми в першій частині були виконані чотири композиції на хор і сольо, а іменно „Вірую", „Царю Небесний", „Богородице Діво" А. Гнатишина та „Ізбави од бід" Д. Бортнянського. Композиція „Вірую", речитативної побудови, не дає співакові виявити вповні свої можливості, зате хор має дуже мелодійний супровід. Вже в другій композиції „Царю Небесний", соліст Ярема Цісарук, своїм голосом героїчної краси здобув заслужений успіх. Так молитовний настрій, як і динамічна різнородність були вміло достосовані до тексту. Композицію „Ізбави од бід" своїм милим альтовим голосом виконала Люба Гнатишин. Відому композицію „Богородице Діво" виконала Люба Козак своїм дзвінким приємного звучання, сопраном. Усі ці композиції були виконані при співучасті хору, якому за це і за спів кантати належить слова великої похвали не тільки за зрозуміння духа та настрою цих творів, але також за дуже правильну вимову чужої для них української мови.

Сама кантата, достосовуючись до змінних частин тексту із змінливими настроями, виявилась надзвичайно вдалою ілюстрацією змісту поеми. Розливна і лагідна коли розповідає про життя Івана Дамаскина на дворі султана Дамаску, таємнича, коли плянується змова проти нього, динамічно бурхлива коли султан обвинувачує його в зраді та наказує втяти руку. І залежно від змісту поеми, сольові партії мінялись між усіми трьома солістами. Грозу і гнів віддав баритон Я. Цісарук, благання Івана Дамаскина про поміч Матері Божої тенор Гордон Фінлі, ласкаву відповідь Богоматері сопрано Л. Козак.

(Закінчення на стор. 4)

Микола Руденко

ЛИСТ В УКРАЇНУ

Дорогі земляки!

Сталася, можна сказати, приємна неприємність. А чи таке буває? Коли я докладно поясню, в чому тут справа, то ви, мабуть, погодитеся зі мною: буває!

Неприємність полягає в тому, що я помилився й мені належить вибачитися перед редколеґією „Літературної України". Визнавати свою помилку й вибачитися — це наш моральний обов'язок, хоч робити це майже завжди неприємно.

В цьому разі мене рятує слово „майже", бо вибачитися належить ось за що: в одному з недавніх радіолистів я докоряв „Літературній Україні", що вона друкує надзвичайно гострі промови членів Спілки письменників на З'їзді Народного Руху України за Перебудову, але не друкує промови членів Гельсінкської Спілки. Коли цей радіолист звучав в етері, уже вийшла „Літературна Україна" з 12-го жовтня, де була надрукована промова одного з провідників Української Гельсінкської Спілки — Михайла Гориня. Хоч і маленькою сьогодні зробилася земна куля, та все ж минає понад тиждень, доки газети, що виходять у Києві, потрапляють до Ню Йорку. Отже я помилився. Проте ви розумієте, що сам факт оприлюднення промови недавнього політв'язня в українській газеті, яка досягла нині стотисячного тиражу — це таки, погодьмося, справді видатне явище! І явище надзвичайно радісне.

Тут радує все: і те, що це стало можливим на Україні, яка так довго була заповідником брежнєвського застою, і те, що промову Гориня опублікувала газета, яку ще недавно ніхто не хотів читати, і те, що вона ця письменницька газета, досягла нечуваного для неї тиражу. Нарешті радує сама промова Михайла Гориня. Вона своїм бунтарським змістом, формою вислову і політичною гостротою перевершує все, що будь-коли було надруковано на совєтській Україні. Я не буду широко цитувати цю промову — досить лишень одного політичного мазка, яким Горинь характеризує соціялізм, що переміг в Україні: він називає його концтабірним соціялізмом. Жорстока правда, але ж правда. І ця страшна правда уперше була сказана так голосно перед українським народом.

Що ж, може й справді дещо зміниться в зрусифікованому вщерть заселеному партійним міщанством Києві після виходу на пенсію Володимира Щербицького. Я хочу в це вірити, дуже хочу!

Відомо: батьками НРУП є дві організації — Спілка письменників і Гельсінкська Спілка. Обидві ці організації мені однаково рідні, однаково близькі: якщо підрахувати, скільки років я віддав обом цим Спілкам, то набереться майже півстоліття. Сюди, звичайно, увійдуть і роки, коли я вивчав концтабірний соціялізм власними кістками, засудженими в мордовських і уральських карцерах. В тих карцерах, де був заморожений (це не метафора: заморожений на смерть!) мій соратник Василь Стус...

Я про це нагадую для того, щоб сказати: засновників НРУП я знаю добре — знаю їхні сильні сторони й слабкі, знаю досягнення і прорахунки. І знаючи це, кажу: Спілка письменників і Гельсінкська Спілка мають завжди виступати в єдності — вони прекрасно доповнюють одна одну, як ліва рука доповнює праву.

Хай пробачать мені друзі — але я зобов'язаний про це сказати: в роки брежнєвського терору багатьом із них бракувало відваги й мужности. Як у ті часи виглядала „Літературна Україна" — нині соромно навіть згадати. На жаль, стало майже правилом: якщо письменника за мужнє слово кидали до в'язниці — мужність його зраджувала, в „Літературній Україні" з'являлася покаянна заява. І товариші легко це прощали — мовляв, хіба ж це він винен? Винна сама держава — проти сокири з лозиною не підеш.

На цілком інших моральних принципах була заснована Українська Гельсінкська Група. Власне, принцип дуже простий. Її члени вважали: якщо ти написав покаянну заяву — ти вчинив зраду. Такі люди, як Лук'яненко, Стус, Чорновіл своєю мужністю й відвагою цілком змінили характер концтаборів — що було неможливе до їхнього приходу, стало традицією після них.

Так, скажімо, у 1977 році на дев'ятнадцятій зоні Мордовії я застав традицію, створену Чорноволом і Стусом: перехід на статус політв'язня. Що це означає практично? Справа в тому, що саме поняття „політв'язень" в совєтському судочинстві було під забороною — мовляв, у Совєтському Союзі не може бути політв'язнів, існують лише карні злочинці. Мотивувалося це тим, що совєтська держава буцімто дала народові найвищу соціяльну справедливість. Раз так, то звідки ж узятися політв'язням? І тут півтора десятка сміливців оголошують: ми переходимо на статус політв'язня. Вони здирають з грудей ганебні нашивки з прізвищами — символи рабства. А найголовніше те, що ці сміливці відмовляються від примусової праці. Політв'язень не може бути рабом! — ось гасло Чорновола й Стуса.

Майже рік тривала ця концтабірна епопея і майже цілий рік політв'язні не виходили із карцерів та ПКТ — тобто приміщень камерного типу, що слід розуміти як тюрму в тюрмі. Коли я прийшов на зону, Стуса й Чорновола там уже не було — їх етапували в заслання. Зате лишився їхній нескорений дух, лишилися їхні традиції. Це й була Українська Гельсінкська Група. Вона не розпалася після арештів — вона продовжувала діяти в тюрмах і концтаборах. П'ятеро українських політв'язнів загинули як національні герої — Василь Стус, Гелій Снігирьов, Юрій Литвин, Олекса Тихий, Валерій Марченко.

Якщо Спілка письменників принесла в Народний Рух України за Перебудову сильне, яскраве слово, то Гельсінкська Спілка принесла відвагу й безкомпромісну мужність. Ось чому ці організації так вдало доповнюють одна одну. Слава ж їм, героям поневоленої України!

УРЯД ЧЕХО-СЛОВАЧЧИНИ, дотримуючи дану ним обіцянку своєму народові в неділю, 3-го грудня ц.р., найменували членів нового кабінету, серед яких вперше за 21 рік були також включені й некомуністи. Одначе цей жест уряду був цілковито відкинутий опозицією, яка натомість закликала громадськість до дальших масових демонстрацій щоби домогтися більших змін. В додатку, представник головної опозиційної групи Громадський форум погрожує, ще одним загальним страйком, бо перший тільки двогодинний страйк був дуже успішним. Новонайменований кабінет включає п'ять некомуністичних членів, але 16 інших членів — це комуністи, а 13 з них були членами попереднього кабінету. Речник опозиції заявив, що число членів некомуністів у новому кабінеті не є задовільне, немає представника Громадського форуму та не виповнено домагання щоби одну з ключевих позицій в уряді, міністра оборони або міністра внутрішніх справ, заповнено некомуністичним членом кабінету.

ЗАКОН

УКРАЇНСЬКОЇ СОВЄТСЬКОЇ СОЦІЯЛІСТИЧНОЇ РЕСПУБЛІКИ ПРО МОВИ В УКРАЇНСЬКІЙ ССР

I.

Українська ССР визнає життєдайність та суспільну цінність усіх національних мов і беззастережно ґарантує своїм громадянам національно-культурні та мовні права, виходячи з того, що тільки вільний розвиток і рівноправність національних мов, висока мовна культура є основою духовного взаєморозуміння, культурного взаємозбагачення та зміцнення дружби народів.

Українська мова є одним з вирішальних чинників національної самобутности українського народу.

Українська СССР забезпечує українській мові статус державної з метою сприяння всебічному розвиткові духовних творчих сил українського народу, ґарантування його суверенної національно-державної майбутности.

Виховувати у громадян, незалежно від їхньої національної належности, розуміння соціяльного призначення української мови як державної в Українській ССР, а російської мови як мови міжнаціонального спілкування народів Союзу ССР — обов'язок державних, партійних, громадських органів та засобів масової інформації республіки. Вибір мови міжособового спілкування громадян Української ССР є невід'ємним правом самих громадян.

1. Загальні положення

Стаття 1. Завдання законодавства про мови в Українській ССР.

Законодавство Української ССР про мови має своїм завданням реґулювання суспільних відносин у сфері всебічного розвитку і вживання української та інших мов, якими користується населення республіки, в державному, економічному і громадському житті, охорону конституційних прав громадян у цій сфері, виховання шанобливого ставлення до національної гідности людини, її культури і мови, дальшого зміцнення дружби і співробітництва народів Союзу ССР.

Стаття 2. Державна мова Української ССР.

Відповідно до Конституції Української ССР державною мовою Української Совєтської Соціялістичної Республіки є українська мова.

Українська ССР забезпечує всебічний розвиток і функціонування української мови в усіх сферах суспільного життя.

Республіканські і місцеві державні, партійні, громадські органи, підприємства, громадські органи, підприємства, установи і організації створюють всім громадянам необхідні умови для вивчення української мови та поглибленого оволодіння нею.

Стаття 3. Мови інших національностей в Українській ССР

Українська ССР створює необхідні умови для розвитку і використання мов інших національностей у республіці.

В роботі державних, партійних, громадських органів, підприємств, установ і організацій, розташованих у місцях проживання більшости громадян інших національностей (міста, райони, сільські і селищні Ради, сільські населені пункти, їх сукупність), можуть використовуватись поряд з українською і їхні національні мови.

У разі коли громадяни іншої національности, що становлять більшість населення зазначених адміністративно — територіяльних одиниць, населених пунктів, не володіють в належному обсязі національною мовою або коли в межах цих адміністративно — територіяльних одиниць, населених пунктів компактно проживає кілька національностей, жодна з яких не становить більшости населення даної місцевости, в роботі названих органів і організацій може використовуватись українська мова або мова, прийнятна для всього населення.

Стаття 4. Мови міжнаціонального спілкування

Мовами міжнаціонального спілкування в Українській ССР є українська, російська та інші мови.

Українська ССР забезпечує вільне користування російською мовою як мовою міжнаціонального спілкування народів Союзу ССР.

Стаття 5.Право громадян користуватися будь-якою мовою

Громадянам Української ССР ґарантується право користуватися своєю національною мовою або будь-якою іншою мовою.

Громадяни вправі звертатися до державних, партійних, громадських органів, підприємств, установ і організацій українською чи іншою мовою в їх роботі, російською мовою або мовою, прийнятою для сторін.

Відмова службової особи прийняти і розглянути звернення громадянина з посиленням на незнання мови його звернення тягне за собою відповідальність за чинним законодавством.

Рішення по суті звернення оформлюється українською мовою чи іншою мовою роботи органу або організації, до якої звернувся громадянин. За бажанням громадянина таке рішення може бути видане йому в перекладі російською мовою.

Стаття 6.Обов'язок службових осіб володіти мовами роботи органів і організацій

Службові особи державних, партійних, громадських органів, установ і організацій повинні володіти українською і російською мовами, а в разі необхідности — і іншою національною мовою в обсязі, необхідному для виконання службових обов'язків.

Незнання громадянином української або російської мови не є підставою відмови йому у прийнятті на роботу. Після прийняття на роботу службова особа повинна оволодіти мовою роботи органу чи організації в обсязі, необхідному для виконання службових обов'язків.

Стаття 7. Охорона фондів і пам'яток мов

Українська ССР забезпечує примноження і збереження фондів і пам'яток української мови, інших національних мов в науково-дослідних установах, архівах, бібліотеках, музеях, а також їхню охорону та використання.

Стаття 8. Захист мов

Будь-які привілеї чи обмеження прав особи за мовною ознакою, мовна дискримінація неприпустимі.

Публічне приниження чи зневаження, навмисне спотворення української або інших мов в офіційних документах і текстах, створення перешкод і обмежень у користуванні ними, проповідь ворожнечі на мовному ґрунті тягнуть відповідальність, встановлену законом.

Продовження буде.

Освєнцім...

(Закінчення зі стор. 2)

наслідками. Постійне наголошення сліз і терпінь приводить до науково-фальшивого освітлення подій і не поможе пам'яті жертв. Очевидно були такі, які стояли і пасивно спостерігали злочин, але як вони могли допомогти жертвам Бауер не каже.

Про українців під час Другої світової війни і про процес Дем'янюка Бауер не згадує.

Жиди почали і ненормально роздмухали справу виселення монастиря Кармеліток з території колишнього Освєнціму у досить несприятливий для себе час. Антисемітизм в Европі знову приходить до голосу. Викликав його сам Ізраїль після інвазії на Ливан 1982 року. Антижидівські заголовки статтей почали з'являтись в газетах та журналах. До 1982 року це було неможливе. Тепер — можливе. Перед 1982 роком було неможливо заперечувати голокост. Останніми двома роками „Радіо Іслям" і шведське національне радіо знову постійно говорять про світову жидівську змову. „Радіо Іслям" користає з матеріялів „Протоколів сіонських мудреців". Вони були популярні в Росії до революції, одначе їх вважали злісною вигадкою III Відділу царської політичної жандармерії. Але ті протоколи часто згадує „Радіо Іслям" і на них покликалася гітлерівська пропаґанда. „Радіо Іслям" повідомляє, що ізраїльтяни вбивають арабських жінок, а сіоністи вбивають своїх противників у світі, навіть коли вони лежать хворі в шпиталях. З історії відомо, що це робили озвірілі совєтські матроси — вбивали в шпиталях хворих міністрів Тимчасового уряду „Юдаїзм, Тора і Талмуд — пересякнуті расизмом і ненавистю до інших народів" — каже ісламська пропаґанда.

Жидів у світі не так турбує розхристана антисемітська пропаґанда „Радіо Іслям", як байдужість европейських суспільств до такої пропаґанди. Антисемітизм завжди атакував ліберальні вартості, демократичні інституції та уряди. Це справді викликає затурбовання жидівства, що 45 років після Освєнціму антисемітизм приходить до голосу при мовчанні европейських інтелектуалів (чомусь тепер інтелектуалісти!) і взаґалі людей, що мають вплив на публічну опінію.

Досі прийнято вважати, що власне жиди мають рішаючий вплив на засоби масової інформації, а тут виходить, що воно не зовсім так. Не тільки Іслям, а також Швеція знаходиться поза їх впливом.

Тут також зовсім не згадано — невідомо чому? — про антисемітизм у СССР за Сталіна.

В Торонто...

(Закінчення зі стор. 1)

Прихильників НРУП і допомогову акцію, яку ця організація вже розпочала.

У висліді підсумки конференції дали багато нового для негайної акції Пласту у відношенні до подій в Україні, а рівночасно вперше проаналізовано принципову готовість пластового проводу на випадок різних евентуальних змін в Україні та діяспорі.

На конференції, поруч із членами Головної Пластової Булави, були також голова Головної Пластової Ради пл. сен. Любомир Романків і голова Комісії досвіду та поради пл. сен. Яро Гладкий.

„Хмельниченки" відбули літні курінні ради

У суботу і неділю, 16-го і 17-го вересня ц. р. на Бобрівці в Норт Колбрук, Конн відбулася велика літня Рада-зустріч куренів 27-го УСП і 23-го УПС „Хмельниченки". В раді взяло участь 49 осіб. Молитвою, пластовим гимном та курінними ритуалами Батько Хмель пл. сен. Михайло Звонок відкрив Раду. Хвилиною мовчанки та окремим відзначенням вшановано пам'ять померлих членів „Хмельниченків". Спільними нарадами проводив Батько Хмель. Нарадами сеніорів проводив курінний пл. сен. Всеволод Петрів. Нарадами старших пластунів проводив ст. пластун Олько Шипайло.

Відбуваючи свої наради по куренях і спільно, обидва курені переглянули курінну діяльність і службу для пласту та громади в якій беруть участь члени обох уладів.

У звіті подано, що впродовж ділового 1988-1989 року, „Хмельниченки" виконали запляновані на останній великій Раді такі важливіші обов'язки: від 9-го до 30-го липня м. р., переведено на Бобрівці пластові табори: новацький „Мандрівка в минуле" (командантка пл. сен. Дарія Ушак) і юнацький „Лицарі гураґану" (на спомин гураґану, що його пережили таборовики по-лицарськи), командант пл. сен. Михайло Звонок. Камандантом усіх таборів був пл. сен. Зенко Ушак, бунчужним — пл. сен. Павло Черепаха. Найбільшою новиною був преведений перший раз спеціяльний підтабір для 7-8-літніх новаків і новачок Історично-Культурний Ігровий Комплекс „Сторожі Родинного Вогнища", що його заплянував, як нову історичну гру Старий Орел д-р Теодозій Самотулка основоположник ігрових комплексів та автор комплексу „Отрок". Він був теж його комaндантом. Окрім, його булави, пл. сен. Надя Чемеринська — бунчужна, пл. сен. Христя Андрушків-Писар, Оля Царинник і Христя Соневицька — сестрички. Також його співробітниками і виховниками на цьму таборі були досвідчені новацькі виховники пл. сен. Святослав Петрів „Арарат", який був інструктором на перших вишколах після Другої світової війни і новацьким виховником дотепер. Яків Шеґрин — „братчик", довголітній командант на таборах Бобрівка, Іст Четгем, Соняшна поляна і Бріджвотер Зенон Ушак також кількаразовий комендант новацьких таборів Іст Четгем, Бобрівка та адміністратор на Іст Четгемі і Бобрівці, Павло Черепаха довголітній новацький і юнацький виховник. Цей табір завдяки добрим виховникам переведено дуже успішно. Після обговорення переведення цього табору, стверджено, що такі табори для 7-8-літніх новаків і юначок треба переводити кожного року. Такий табір вже заплянувано на наступний 1990 рік на Бобрівці. Командант цього табору буде пл. сен. Теодозій Самотулка.

Кульмінаційною точкою таборів в рамках святкувань 1000-ліття християнства в Україні було посвячення новозбудованої „Хмельниченками" каплички св. Покрови Запорізької та історичного Заповідника „Запорозька Січ". На програму цих святкувань склалися: відкриття, дефіляда, вільноручні вправи та новацький пятизмаг, Служба Божа та посвячення каплички і заповідника. В суботу, 23-го липня, о 10-ій год. на таборовій площі стали до звіту учасники пластових таборів та пластові курені „Хмельниченків" з курінними, курінні команди в гарних козацьких строях".

Підтабір 7-8-літніх новаків і новачок „Сторожі родинного вогнища" на Бобрівці комaндант пл. сен. Теодозій Самотулка.

З нагоди святкувань 1000-ліття Християнства в Україні посвячення новозбудованої Хмельниченками каплиці св. Покрови для пластових таборів на Бобрівці.

Бунчужний свята пл. сен. Славко Станчак здав звіт голові організаційного комітету свята Батькові Хмелеві, пл. сен. Михайлові Звонокові, Світлана Андручишин відчитала привіт від Крайової Пластової Старшини, а голова ОТК Бобрівки пл. сен. Володимир Лучкань розповів коротко історію розбудови „Запорозької Січі" і про довголітню працю ініціятора, основоположника і фундатора Батька Хмеля. Присутні привітали Батька Хмеля та всіх інших котрі будь-чим причинилися до побудови каплички пластовим СКОБ і новацьким ГОТУЙСЬ. Старші пластуни „Хмельниченки" як признання відданої і завзятої праці Батька Хмеля у згаданій будові і посв'яченні каплиці та відзначення 1000-ліття Хрищення України особливо для дітей на Бобрівці йому передали відповідну грамоту і подарували Криптик, (полеву ікону) з образом Божої Матері.

Перед почесною трибуною Пластового Проводу таборів і свята відбулася дефіляда. Першими промарширували пл. табори з прапорами і тотемами, а закінчили дефіляду курені „Хмельниченків", на чолі яких їхали на конях в козацьки старшинських строях члени курінних команд, а попереду на гарному коні в гетьманській кереї з булавою — курінний (внук визначного козацького старшини) ст. Ігор Макаренко. Дефіляда зробила на всіх незабутнє враження, привиджалася, мініятурна Січ. Після дефіляди учасники таборів виводили вправи з прапорчиками, із шаблями, покази пластових вмілостей і ягілки. Після обіду відбувся новацький п'яти змаг, який приготовив і перевів при помочі виховників пл. сен. Теодозій Самотулка.

О 5-ій год. пополудні отці Йоан Седун Берестецький та Олександер Богун Кенез відслужили торжественну Службу Божу, а потому посв'ятили „Запорозьку" капличку св. Покрови та „Січ". Справжня ікона св. Покрови, що її виконала і дарувала „Хмельниченкам" мистець Зоя Лісовська та дві фронтові ікони виконані і даровані мистцем Василем Макаренком, батьком курінного ст. пл. „Хмельниченків", являється дійсно княжим даром для „Січі". Чудові вітражі вікна (спільний труд Батька Хмеля і Роми Чайківської) гармонізуюіть з цілістю каплички. Капличка, як і заповідник, став дійсністю завдяки щедрим дарам і добродійній праці пластунів і їхніх батьків та громадянства. Приявний голова КПС пл. сен. Ігор Сохан, що раніше оглянув табори та приміщення на Бобрівці, привітав зібрану св'яточну громаду, пограту-лював за реалізацію історичного заповідника, що матиме велике значення для пластової молоді. Розповів теж про зворушливу подію зустрічі Рубанів, що недавно прибули з України. На пам'ятку цього свята зроблено спільний знімок з головою КПСстаршини та з обома отцями.

У другій частині прочитаного звіту подано діяльність цілого куреня і поодиноких стєж і осіб у такому порядку: 13-го березня ц. р. несподіване помер, а 16-го березня ц. р. був похований член 23-го УПС „Хмельниченків" пл. сен. Мирослав Безушко. Команда та члени куреня взяли участь у похоронах та похоронних відправах.

22-го ц. р., „Хмельниченки" взяли участь у пластовому відбиванковому турнірі, в Ґантері Н. Й.

У згаданому турнірі взяло участь 18 дружин всіх українських спортових клюбів і молодечих організацій. Дружина Хмельниченків здобула перше місце в групі чоловіків. 27,28 і 29 травня ц. р., З'ЄДНАННЯ куренів „Хмельниченки" спільно з куренями „Спартанки" підготовили і перевели успішно на Вовчій Тропі пластове свято Весни.

3-го липня 1989 р. несподівано помер, а 8-го липня ц. р. був похований член куреня „Хмельниченки" пл. сен. Роман В. Наум. У похоронних відправах та похороні взяли участь члени та курінні команди „Хмельниченків".

9-го липня 1989 р., члени курінної команди з Батьком Хмелем взяли участь у посвяченні каплиці Буковинського куреня.

8-29-го липня ц. р. на Вовчій Тропі командантом табору новаків був ст. пл. Мирон Дітюк-Хм., а сен. Яків Шеґрин-Хм. заст. і керівник програми.

26-го серпня ц. р. у Вайлвуді відбулася Хмель-вечірка. На цьому закінчено звіт.

Після вечері відбуто ватру-зустріч. Від 2-ої год. ночі відбулася найбільш атракційна церемонія для молодих козаків „Ніч тривоги і відваги". Це кінцеві іспити-перехід із кандидата на повноправного члена „Хмельниченків". „Ніч тривоги" успішно перейшла та хмелями січовиками іменовано п'ять молодих козаків: Стефко Білик, Борис Береза, Макі Івашків, Маркіян Соневицький і Іван Шмотолоха.

В неділю, 17-го вересня, обидва курені продовжували свої окремі та спільні наради. На спільних нарадах рішено: відбути в місяці грудні забаву-Хмель-вечірку, 24 і 25-го лютого 1990 р. відбути зимову Раду, зголосити до пластової станиці Ню Йорку, готовість „Хмельниченків" перебрати і перевести в 1990 році на Вовчій Тропі Свято Весни та табір новаків. Окрім цього, на Бобрівці підготовити і перевести табір з піонірки для юнаків і юначок якого командантом буде пл. сен. Славко Станчук. Також табір для старшого і молодшого новацтва зокрема для 7-8-літніх новаків і новачок „Сторожі родинного вогнища" якого командантом буде пл. сен. Теодозій Самотулка, а тому до помочі крім бушлави будуть інструктори пл. сен. Святослав Петрів, пл. сен. Яків Шеґрин, пл. сен. Зенко Ушак і Павло Черепаха. Табір для 7-8-літніх обмежений до 27 дітей, стільки є місць у новому будинку. Заінтересованих просимо зголошуватися до сен. Теодозій Самотулка Dr Theodozy Zamotulka 900 Robin Rd., Somerville N.J. 08876 Tel: 1-201-874-8890

Курінь старших пластунів вибрав курінну команду, що її очолив курінний ст. пл. Олько Шипайло та члени курінної команди: осавул (суддя) Андрій Раковський, референт кандидатів Лесик Кмета, скарбник Петро Тенюх, хорунжий Андрій Стасів, інтендант Ярослав Ваньо, писар Андрій Титла. У курені старших пластунів перейшли іспити та одержали ступінь „прихильник" Борис Слюсарчук і Роман Крамарчук, „джура" Андрій Пришляк і Крис Баксер, „молодий козак" Марко Гайда, Роман Грицин, Орест Цікало і Олег Береза. З куреня ст. пл. „Хмельниченків" був звільнений ст. пл. Тарас Пенкальський і на курінній церемонії був переведений до сеніорського куреня „Хмельниченків".

О 2-ій по полудні молитвою та пластовим гимном Батько Хмель закрив Раду.

пл. сен. Я. Шеґрин

КРИТИЧНА НЕСТАЧА кваліфікованих медсестер в лікарнях метрополітального Ню Йорку викликала різке збільшення їх початкової платні з 23,000 дол. у 1985 році до 34,000 дол. у цьому році. А в 1992 році початкова платня медсестр у Ню Йорку досягатиме 42,500 дол. в рік. Минулого тижня у Бет Ізраель Медичному центрі у Мангеттені був підписаний контракт, який гарантує кваліфікованим медсестрам річну платню у сумі 70,000 дол. Для порівняння можна взяти середню платню медсестер у стейті Ню Джерзі, яка за останні два роки зросла з 11.15 до 15.35 дол. на годину. Експерти попереджають, що нестача медсестер зростатиме із зростанням кількости хворих та людей похилого віку.

ЗАКІНЧУЮЧИ СВОЮ п'ятиденну поїздку до Англії, основоположник „Солідарности" Лех Валенса заохочував уряд Англії та її громадян щоби використовували зміни у Східній Европі для торговельних можливостей. На пресовій конференції Л. Валенса заявив, що тоді коли Західня Німеччина має коло 380 фірм, що функціонують в Польщі, то Англія має тільки 10 чи 15. Англія збільшила свою допомогу для Польщі на 160 міл. дол. до загальної суми 200 міл. дол., одначе виразно зазначила що поки будуть якісь конкретні договори, то польська економіка мусить устабілізуватися.

НАФТОВА КОМПАНІЯ Шелл погодилася заплатити 19,75 міл. дол. як грошове покарання за вилив 400,000 ґальонів нафти минулого року поблизу побережжя Сан Франсіско. Офіційні чинники компанії Шелл заявили, що вони вже витратили 14 міл. дол. на вичищення нафтових плям. Це стало найбільшим грошовим покаранням за занечищення середовища в Америці. Департамент справедливости проголосив в четвер, 30-го листопада, що корпорація Екзон стоїть перед ще вищим покаранням за вилив нафти на Алясці в березні ц.р., який був на багато більшим.

БІЛИЙ ДІМ ЗАПРОПОНУВАВ у четвер, 30-го листопада ц.р., зменшити державне фінансування програми медікер у фіскальному 1991 році, на чому держава заощадить 8 біл. дол. Ця пропозиція, яка стосується в основному медичного забезпечення населення старшого покоління, викликала обурення деяких членів Конґресу. У цьому фіскальному році, що кінчається 30-го вересня 1990 року, програма медікер досягне 114 б.л. дол. Якщо ця норма залишилася б на 1992 рік, то держава витратила б на медікер 130 біл. дол. Адміністрація президента Джорджа Буша буде намагатися не перевищити суму 122 біл. дол. у цій програмі.

ПОДЯКА

З волі Всевишнього відійшов у Вічність
дня 17-го грудня 1988 року
наш Найдорожчий
МУЖ, БАТЬКО І ДІДО

бл. п.

ІВАН БРОДИЛО

Цією дорогою складаємо щиру подяку найближчій Родині і Усім, хто в часі нашого родинного горя і болю по втраті найдорожчої нам Особи, виявили так багато серця та висловили свої співчуття особисто, листовно і телефонічно.

Щира подяка за Служби Божі, чудові квіти і за пожертви на різні цілі.

Наша сердечна подяка о. деканові Ю. Бінковському, парохові церкви св. Духа в Бруклині за відвідини Покійного в шпиталях і за відправлення Панахиди.

Наша щира подяка Всечеснішим Отцям: Е. Шараневичеві, парохові церкви св. Володимира в Гемпстеді й о. В. Рибіцькому за відслуження Панахиди і Святої Літургії в церкві.

Наша сердечна подяка о. митратові В. Андрушкові, парохові церкви свв. Петра і Павла в Коговз, Н. Й. за відправлення Панахиди на цвинтарі.

Моя щиро-сердечна подяка кузинці бл. п. Івана, Марії Зурко, що здалека приїхала віддати останню пошану Покійному.

Сердечно дякуємо всім, які тепло прощали Покійного після Панахиди, на цвинтарі і під час тризни та ветеранам з рядів 1-ої Дивізії УНА за почесну стійку.

Щира подяка всім, що перевели збірку в пам'ять Покійного на: Братство „Броди-Лев", Український Музей в Ню Йорку, Фонд Катедри Українознавства при Гарварді, Пресовий Фонд „Нашого Життя" та поміч для Родини.

Пожертви склали: о. В. Андрушків, О. і Є. Берч, К. Врубель, С. Галібей, О. і Р. Гаєцький, І. і К. Григорович, А. Ґалай, М. і Р. Данилюк, І. Дмитрик, Л. і А. Закревський, З. Зарицька, Л. і Р. Іваницький, В. Калинович, А. і І. Капчак, О. Колодій з родиною, О. Крумшин, З. і О. Левицький, В. Лодзюк, П. Матичак, І. і І. Мокрівський, І. Олексин, М. і Р. Олинець, О. Омецінський, О. Плечек, Х. і Б. Подолюк, Р. і Г. Полчі, М. і О. Слупчинський, М. Соробей, В. Стадник, М. Турецький, П. Щеснюк, В. Юрчак, 83-ій Відділ СУА.

Ще раз щиро дякую всім за пожертви.

Нехай Всевишній винагородить Вас всіх, хто в який небудь спосіб віддав останню прислугу нашому Найдорожчому Чоловікові і Батькові.

Дружина — МАРІЯ
Доні — МАРТА і МАРУСЯ

Ділимося сумною вісткою,
що дня 14-го листопада 1989 року
відійшла у Вічність

бл. п.

МАРІЯ ХОЛЄВЧУК

ПОХОРОН відбувся 18-го листопада 1989 р. з похоронного заведення П. Яреми до церкви св. Марії в Озон Парку, Н. Й. на цвинтар Gate of Heaven

В глибокому смутку
сестра — ЯДВИГА ЧЕЧКО з Родиною

В понеділок, 29-го листопада 1989 р. відійшла у Вічність
на 88-му році трудолюбивого життя,
заосмотрена Святими Тайнами

бл. п.

Стефанія з Дакурів Кожушко

мати бл. п. Ліди-Марії Смик

ПОХОРОНЕНА на цвинтарі св. о. Миколая в Чикаґо, Ілл. 5-го грудня 1989 року.

Опечалені:
о. крилошанин ЯРОСЛАВ і ЛЕСЯ ШУСТ з Родиною
сестрінка — ЗІРКА СЕНДЕЦЬКА з Родиною в Україні
зять — д-р РОМАН П. СМИК у Coal City, Ill.
внуки —
мґр ЕВГЕН і КАРИНА СМИКИ
д-р РОМАН М. СМИК
мґр МАРКО і АННА СМИКИ
і дальша Родина в діяспорі

Замість квітів прошу складати жертви на Будівельний Фонд собору свв. Володимира й Ольги в Чикаґо, Ілл.
2245 W. Superior, Chicago, Ill. 60612

Кантата...

(Закінчення зі стор. 2)

Комітет для влаштування концерту: (зліва): Ярослав Дужий, д-р Павло Джуль, диригент Дейвид Джорлет, проф. Андрій Гнатишин, о. декан Іван Лазар і д-р Мирон Гнатюк

Композиція мелодійно дуже багата, легко сприємлива і коли б, як передбачено в оригіналі, вона мала супровід оркестри, а не лише фортепіяну, враження було б ще більш захоплююче. Всі солісти були на висоті свого завдання, тенор Ґ. Фінлі заслужив на вімкове признання за знамените опанування нашої мови. Хор своїм співом виявив, що вповні заслуговує на славу, якою втішається в нашому місті.

Зворушлива подяка д-ра Джуля словами, слухачів повстанням з місць та неустаючими оплесками проф. Гнатишинові, квіти для диригента Дейвида Джорлет, солістів та акомпаньятора Говарда Ваткінса, скріпили радісне глибоке-естетичне переживтя, цього незабутнього прояву нашої духовної творчости. Концерт відбувся в неділю, 5-го листопада ц. р.

Українці...

(Закінчення зі стор. 1)

Окремо зустрічався Л. Валенса з профспілковцями та склав візиту у Міській раді. В обідню пору відбувся стодоляровий полуденок з участю найвизначніших гостей Чикаґо на чолі з губернатором Томсоном, посадником міста Дейлі, сенатором Саймоном, конґресменами Ростенковским та Ліпінским та багатьма іншими. Треба подивляти, як впродовж півтори години можна було виголосити кільканадцять промов, з'їсти полуденок та ще почути промову гостя.

Ті ж самі почесні гості та біля 1,8000 учасників полуденку долучилися до понад 12,000 учасників відкритої публічної маніфестації на Дейлі Плаза. Знову низка промов, виступи двох хорів (один муринський), оркестри і головне слово президента „Солідарности". Валенса підсумував те, що він сказав на попередніх своїх виступах. Дякував Америці за підтримку визвольному рухові в Польщі. „Ви нас підтримали, бо дали нам зразок демократії. Тепер очікуємо дальшої допомоги, щоб здобуту свободу закріпити. Польща не має права програти цю другу боротьбу за господарську відбудову, бо тоді втратимо все". — Місією Валенси не є збирати допомогу, щоб задоволити нестачу харчів чи валютну кризу, чи прохати милостині. Він прохає співпраці, спільних зусиль, щоб на економічній основі вільного ринку і господарської відповідальности відбудувати спільно польську економіку.

Американська преса й усі засоби зв'язку дали найповнішу інформацію про це коротке перебування Валенси в Чикаґо. Щоденник „„Сан-Таймс" опублікував окремий додаток про Польщу і польську діяспору в Чикаґо. Організація зустрічей була досконала, а польська громада взяла в них максимальну участь. В публічній маніфестації брали участь і деякі етнічні групи зі своїми прапорами, але чомусь українського не було. Польонія вітала гідно свого лідера, яку він також інспірував до праці для „старого краю" і збереження польської ідентичности. „Можна і треба любити дві батьківщини", — сказав Лех Валенса.

РЕЗОЛЮЦІЇ

2-ОЇ КОНВЕНЦІЇ УКРАЇНСЬКОЇ АМЕРИКАНСЬКОЇ КООРДИНАЦІЙНОЇ РАДИ

1 Конвенція шле щирий привіт українському народові і вітає всі формації й організації, які виборюють під сучасну пору право суверенно визначувати форми свого національно-політичного, суспільного і економічного життя в Україні.

2 Конвенція вітає борців за права українського народу — в Україні і тих, що в останніх роках прибули в країни нашого поселення, зокрема Закордонне Представництво Української Гельсінкської Спілки, і закликає українську громаду дати йому моральну і матеріяльну підтримку.

3 Конвенція вітає ієрархів Української Католицької Церкви, Української Православної Церкви і Українські Євангелицькі Церкви в Україні і в діяспорі і закликає українців діяспори до посиленої акції, спрямованої на їхню леґалізацію в Україні.

4 Конвенція уважає, що основним обов'язком усіх українців в розсіянні у відношенні до України є допомога українському народові у його важких змаганнях за національне самозбереження та за відновлення народоправної державної форми — Української Народної Республіки.

5 Конвенція уважає, що першою передумовою такої допомоги є об'єднання сил діяспори, а також сильне пожвавлення праці-активізація у всіх ділянках нашого громадського, освітнього, культурнотворчого, професійного й наукового життя; другою передумовою є вивчення обставин і потреб української людини на рідних землях; третьою — встановлення зв'язків з тими об'єднаннями й товариствами, що працюють над відродженням національної свідомости по всій Україні та з творцями нових духовокультурних вартостей у різних ділянках життя. Конвенція вважає, що політика відчуження від проблем і потреб народу завжди причинялася до занепаду і розкладу еміграції. Тож Конвенція закликає загал громадянства, а зокрема наші фінансові установи, до посиленої жертвенности для підтримки національно-державно спрямованої діяльности в Україні та конструктивних починів в діяспорі.

6 Конвенція стверджує наполегливу діяльність українських наукових установ та культурнотворчих інституцій в діяспорі та вітає спроби нав'язувати співпрацю з аналогічними інституціями в Україні, що можна б уважати за початкову стадію зв'язків.

7 В обличчі найновіших подій в Україні, а саме в наслідок Установчого з'їзду Народного Руху України за Перебудову в Києві (у днях 8-10-го вересня 1989 року), громадські організації, що об'єднала всі національно свідомі й діючі товариства в Україні, Конвенція закликає створити загально-громадський комітет, який провів би збірку фондів на підтримку діяльности НРУП. Конвенція пропонує створити ядро такого комітету вже тепер, проголосити про це в пресі і поширити його на дійсно загальногромадський форум, при чому відразу треба покликати Контрольну комісію для нагляду за розподілом зібраних фондів. Це був би перший крок конкретної допомоги у моменті великої потреби.

8 Конвенція занепокоєна поменшенням стану українського шкільництва та недостатнім вживанням української мови, головно молоддю, тому рекомендує вжити спільних зусиль на скріплення українського шкільництва та над поширенням вживання рідної української мови.

9 Конвенція вважає, що, зберігаючи свої питомі вартості, українська спільнота не повинна обмежуватись тільки до своєї громади, натомість шляхом активної участи в загальному житті ЗСА — культурному, економічному і політичному, здобувати належний вплив на життя і події у країні нашого поселення.

10 Конвенція стоїть на становищі, що українській громаді в ЗСА потрібна одна громадсько-політична репрезентація і закликає новообрані органи УАКРади працювати для осягнення тієї цілі.

11 Конвенція вітає консолідаційні заходи політичних сил в діяспорі на базі Державного Центру УНР.

12 Конвенція таврує акцію ворожих нам чинників, що звернена на знеславлювання доброго імени українського народу. Ця акція вимагає скоординованої протидії.

13 Конвенція уважає, що діячі старшого покоління повинні доложити усіх зусиль, щоб удержати діловий зв'язок з представниками молодших поколінь і щоб поступово передавати їм обов'язки і відповідальність за цілість організованого життя нашої громади.